

Nr 98.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1917 kl. 6 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående disponerande av 1916 års avkastning av statens hästavelsfond.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 14 april 1917 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 219, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att

dels besluta, att, sedan en tiondel av 1916 års avkastning av statens hästavelsfond lagts till fondens kapital, ett belopp av 3,000 kronor av samma avkastning må av Kungl. Maj:t disponeras för åtgärder för hästavels främjande samt återstoden av avkastningen reserveras;

dels ock medgiva, att vid lån, som intill ett belopp av 250,000 kronor från fonden utlämnas till hushållningssällskap för inköp genom sällskapets bemedling av lämpliga avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras och vilka lån skola genom amortering återbetalas inom fem år från lyftningsdagen, ränta icke skall beräknas under amorteringstiden.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

I en den 11 april 1916 till riksdagen avlåten proposition, nr 172, framlade Kungl. Maj:t förslag om inrättande av en statens hästavelsfond, och denna proposition blev enligt riksdagens skrivelse den 9 juni samma

år, nr 248, i huvudsak av riksdagen bifallen. Riksdagen medgav nämligen, att hela det nettobelopp, varmed de till statsverket då redan influtna samt på grund av utav Kungl. Maj:t före den 11 april 1916 lämnade utförelsetillstånd inflytande hästförsäljningsmedel översköte 686,700 kronor, finge avsättas till en under förvaltning av statskontoret ställd fond, benämnd: statens hästavelnsfond, vilken skulle av statskontoret göras räntebärande. Tillika beslöt riksdagen, att Kungl. Maj:t finge, sedan årligen minst en tiondel av fondens avkastning lagts till kapitalet, efter stuteriöverstyrelsens hörande, för åtgärder för hästavelns främjande disponera så stor del av återstoden av avkastningen av fonden, som av riksdagen för varje år anvisades. Detta riksdagens beslut har, i vad det skilde sig från vad Kungl. Maj:t föreslagit, av Kungl. Maj:t godkänts.

Enligt från statskontoret erhållen uppgift utgör avkastningen under år 1916 av den i fjol bildade statens hästavelnsfond 12,955 kronor 56 öre. Om en tiondel härav med 1,295 kronor 56 öre tillägges fondens kapital, kommer detta att uppgå till 1,165,593 kronor 50 öre. Av avkastningen återstår då disponibelt ett belopp av 11,660 kronor.

Utskottet.

Enligt gällande hästpremieringsreglemente åligger det premieringsnämndsordförandena att utöva tillsyn över hästaveln i distriktet samt att vid besiktningsmötena meddela de förklaringar, råd och upplysningar, som kunna vara påkallade av omständigheterna. Ordförandena erhålla nu, förutom rese- och traktamentsersättning under premieringsresorna, allenast ett arvode av 400 kronor om året, vilket är avsett till ersättning för det ej obetydliga expeditjonsarbete, som enligt premieringsreglementet åligger ordförandena.

Enligt vad framgår av berörda statsrådsprotokoll är avsikten nu att åt premieringsnämndsordförandena jämväl anförtro uppdraget att vara hästkonsulenter inom sina respektive distrikt. Såsom särskilt arvode för detta uppdrag är avsett att till varje premieringsnämndsordförande utgå ett belopp av 500 kronor. Då nämnda ordföranden äro till antalet sex erfordras för ändamålet i fråga sammanlagt 3,000 kronor. Detta belopp har beräknats skola utgå av de medel Kungl. Maj:t nu begärt att få av avkastningen av ifrågavarande fond disponera för åtgärder för hästavelns främjande.

Enligt vad utskottet har sig bekant föreligger inom de särskilda distrikten ett allmänt erkänt behov av att äga tillgång på lämpliga hästkonsulenter, vilka kunna vid förefallande behov gå allmänheten till-

handa med råd och anvisningar. Då det jämväl enligt utskottets uppfattning ligger vikt uppå, att åtgärder vidtagas för tillgodoseende av nämnda behov anser sig utskottet böra tillstyrka det föreliggande förslaget i nu ifrågavarande del.

Utskottet delar departementschefens uppfattning rörande lämpligheten av att från ifrågavarande fond lån intill ett belopp av 250,000 kronor på sätt och under villkor som departementschefen ifrågasatt utlämnas för inköp av lämpliga avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras. Kungl. Maj:ts förslag om medgivande av räntefrihet under amorteringstiden anser sig utskottet jämväl böra biträda.

Till förhindrande därav att genom ett sådant medgivande om räntefrihet fondens årliga tillväxt skall bliva mindre än vad med riksdagens ovanberörda beslut avsetts, har stuteriöverstyrelsen föreslagit, »att vid bestämmande av den del av avkastningen, som skall fonderas, en tiondel jämväl av den icke inflytande räntan å nämnda belopp bör läggas till fonden».

Departementschefen däremot har ansett det vara tillräckligt för fondens tillväxt, om tiondelen räknas på det verkliga beloppet av årets avkastning.

Utskottet, som ansluter sig till den av stuteriöverstyrelsen i detta avseende hävdade uppfattning, håller sålunda före, att vid bestämmande av den del av fondens avkastning, som årligen skall fonderas, jämväl ett belopp motsvarande en tiondel av beräknad ränta å det för ovanberörda ändamål avsedda belopp å 250,000 kronor bör läggas till fonden.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

dels besluta, att, sedan en tiondel av 1916 års avkastning av statens hästavelsfond lagts till fondens kapital, ett belopp av 3,000 kronor av samma avkastning må av Kungl. Maj:t disponeras för åtgärder för hästavelsns främjande samt återstoden av avkastningen reserveras;

dels ock medgiva, att vid lån, som intill ett belopp av 250,000 kronor från fonden utlämnas till hushållningssällskap för inköp genom sällskapets bemedling av lämpliga avelshingstar av nordsvensk eller gudbrandsdalsk ras och vilka lån skola genom amortering återbetalas inom fem år från lyftningsdagen, ränta

Jordbruksutskottets utlåtande Nr 98.

icke skall beräknas under amorteringstiden; skolande vid bestämmande av den del av fondens avkastning, som årligen skall fonderas, jämväl ett belopp motsvarande en tiondel av beräknad ränta å ovanberörda 250,000 kronor läggas till fonden.

Stockholm den 21 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: se utlåtande nr 97.